

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі
Дэма-версія практычнага задання для экзамена па гісторыі Беларусі, для
навучэнцаў 9-х класаў (2022/2023 навучальны год). Білет 9. Варыянт 3. Ч.1

**Білет № 9. Практычнае заданне. Уклад беларускага народа ў перамогу над
нацысцкай Германіяй. Ураджэнцы Беларусі на франтах Вялікай Айчыннай і
Другой сусветнай войнаў.**

Заданні склаў: Барэйша Ілля Аляксандравіч, настаўнік гісторыі і грамадазнаўства ДУА
«Сярэдняя школа №5 г. Жлобіна»

Выкарыстоўваючы прадстаўленыя матэрыялы, адкажыце на пытанні:

1. Выкарыстоўваючы гістарычную крыніцу, прывядзіце прыклады ўкладу партызан у барацьбу з ворагам.
2. Выкарыстоўваючы гістарычную крыніцу, дакажыце, што «рэйкавая вайна» ўнесла важны ўклад у барацьбу супраць акупантаў.
3. Што паказана на манументе ў Жодзіне?
4. Дакажыце з апорай на карту, што мясцовае насельніцтва Беларусі ўнесла важкі ўклад у перамогу над нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Крыніца I

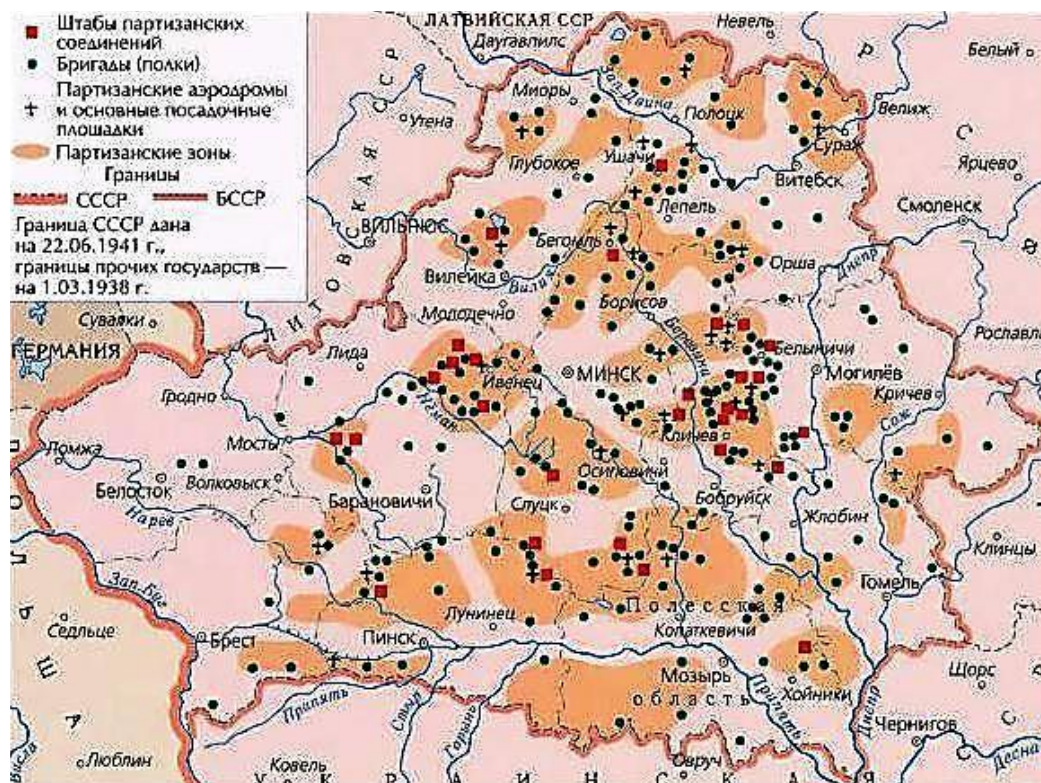
Уклад беларускага народа ў Перамогу ў Вялікай Айчыннай вайне

Усяго за тры гады гераічнай і цяжкай барацьбы ў тыле ворага беларускія партызаны знішчылі і паранілі больш як 500 тыс. гітлераўцаў, разграмілі 29 чыгуначных станцый. 948 штабоў і гарнізонаў, пусцілі падлогу адхон 11128 эшалонаў і 34 бронецягнікі суперніка; падарвалі і знішчылі 819 чыгуначных і 4710 іншых мастоў, збілі і спалілі на аэрадромах 305 самалётаў, падбілі 1355 танкаў і бронемашын, знішчылі 438 гармат рознага калібру, 939 ваенных складоў, перабілі больш за 300 тыс. чыгуначных. У выніку гітлераўцы не змаглі яшчэ далей рушыць наперад на ўсход і тым самым беларускія патрыёты не дапусцілі абрабавання і знішчэння гітлераўцамі новых раёнаў, выратавалі жыхароў ад гвалту, спусташэння, знішчэння матэрыяльных каштоўнасцяў і смерці.

Крыніца II. Манумент у гонар савецкай маці-патрыёткі ў Жодзіне.

Крыніца Ш.Картасхема «Партызанскія брыгады і злучэнні на акупаванай тэрыторыі Беларусі (1942–1944 гг.)»

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

Адказы:

1. Усяго за тры гады гераічнай і цяжкай барацьбы ў тыле ворага беларускія партызаны знішчылі і паранілі больш як 500 тыс. гітлераўцаў, разграмілі 29 чыгуначных станцый. 948 штабоў і гарнізонаў, пусцілі падлогу адхон 11128 эшалонаў і 34 бронецягнікі суперніка; падарвалі і знішчылі 819 чыгуначных і 4710 іншых мастоў, збілі і спалілі на аэрадромах 305 самалётаў, падбілі 1355 танкаў і бронемашын, знішчылі 438 гармат рознага калібру, 939 ваенных складаў, перабілі больш за 300 тыс. чыгуначных

2. Падчас правядзення "рэйкавай вайны" беларускія партызаны пусцілі падлогу адхон 11128 эшалонаў і 34 бронецягнікі суперніка; падарвалі і знішчылі 819 чыгуначных мастоў. Гэта натуральным чынам парушала працу нямецкіх шляхоў забеспячэння і камунікацый. Дзякуючы гераічным дзеянням беларускіх партызан нямецкі захопнікі мелі значныя цяжкасці на франтах у супрацьстаянні з Савецкім войскам

3. Манумент у гонар савецкай маці-патрыёткі Купрыянавай, якая стала правобразам скульптуры, з'яўляецца адным з самых значных і велічных помнікаў у горадзе Жодзіна. Пяць сыноў выгадавала Анастасія Фамінічна Купрыянава, якія загінулі на вайне за свабоду сваёй Радзімы. Радасны дзень Перамогі Анастасія Фамінічна Купрыянава сустракала адна, а на яе стала ляжалі пахаванкі. Міхась памёр ад ран у Барысаўскай турме, Мікалай знік без вестак у снежні 1944г. на тэрыторыі Польшчы, Сцяпан забіты 29 ліпеня 1944г. у Беластоцкай вобласці Польшчы, Уладзімір - знік без вестак, Пётр - па-геройску загінуў, зачыніўшы цэлам амбразуру варожага дзота 2 лістапада 1944г. пры вызваленні Латвіі. Яму было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза 23.03.1945г. і ў Жодзіне ўсталяваны помнік Купрыянаву Пятру Іванавічу. Манумент у гонар савецкай маці-патрыёткі Купрыянавай,

4. З першых дзён акупацыі Беларусі ў тыле ворага разгарнуўся партызанскі рух, які з кожным днём набываў усё шырэйшы размах. Барацьба савецкіх патрыётаў набыла масавы характар. Да пачатку 1943г. у Беларусі дзейнічала 512 партызанскіх атрадаў, якія аб'ядноўвалі больш за 56 тыс. партызан.

Народныя месціўцы нападалі на варожыя аб'екты і гарнізоны, грамілі паліцэйскія ўчасткі, у напружанай барацьбе выганялі фашыстаў з населеных пунктаў, часам адваёўваючы цэлыя раёны, дзе аднаўлялі савецкую ўладу. Гэтыя тэрыторыі, вызваленыя партызанамі ў тылах варожых войскаў, атрымалі назву партызанскіх зон і краёў.

Партызанская зона ўключала населеныя пункты аднаго ці некалькіх раёнаў, тэрыторыя якіх утрымлівалася і кантралявалася партызанамі, у ёй былі адноўлены органы і ўстановы савецкай улады. Партызанскі край аб'ядноўваў дзве партызанскія зоны і больш. З восені 1941 г. такія партызанскія зоны з'явіліся ў Палескай, Магілёўскай і Мінскай абласцях. Краі сталі ўтварацца на базе партызанскіх зон з зімы 1942/1943 года; найбольшая колькасць іх была ў 1943 годзе.

У кастрычніку 1941г. у Магілёўскай вобласці было пачата стварэнне Клічаўскай партызанскай зоны

У Мінскай вобласці да пачатку 1942г. была ўтворана Любанская партызанская зона.

Суражская, Расонска-Асвейская, Ушацкая, Полацка-Сіроцінская партызанскія зоны ўтварыліся ў Віцебскай вобласці.

У чэрвені 1942г. у Гомельскай вобласці канчаткова склалася Чачэрская партызанская зона

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

Партызанскія злучэнні і атрады, якія забяспечваюць кантроль у тыле ў немцаў значнай тэрыторыі, вялі не толькі пазіцыйную абарончую барацьбу. Партызанскія зоны служылі базай, адкуль партызанскія сілы здзяйснялі наступальныя дзеянні. Дыверсійныя і падрыўныя групы, баявыя атрады, спецыяльна сфарміраваныя падраздзяленні з некалькіх атрадаў сыходзілі за сотні кіламетраў ад сваёй асноўнай базы для правядзення буйных баявых аперацый, што з'яўляецца бяспрэчным укладам у перамогу Савецкага народа ў вайне